

Strach ze zubaře? Ale jděte...!

2. díl

Markéta Pavlovičová, DiS.
Centrum zubní péče Dentaktiv

Pro stomatologickou praxi je až nutností zapamatovat si, že největší chybou, které se při ošetřování vystrašeného pacienta můžeme dopustit, je pouhé vyslovení slova BOLEST. Tento výraz je nebezpečně abstraktní a pro našeho klienta až traumatizující. Ten si začne představovat, že výkon, který ho čeká, nebude rozhodně nic příjemného, že to nezvládne, a tak ho přepadá strach a úzkost.

Zkušenosti s bolestí má každý klient jiný. Proto při posouzení, zda-li je pro něj výkon bolestivý, vycházíme především z jeho hodnocení. Je řada lékařů, kteří se často řídí jen vlastními zkušenostmi nebo srovnáváním jiných pacientů a jejich reakcí na stejný výkon. **Pokud nám klient sděluje, že ho něco bolí, nikdy mu to nevyvracíme a snažíme se vyvarovat poznámkám typu: „já sám/a nejlépe vím, co vás může a nemůže bolet“ atd..**

Velmi častým jevem ve stomatologické ordinaci, z hlediska strachu z ošetření, je pacient, který již při našem prvotním

kontaktu reaguje úzkostlivě. Z klinického hlediska u těchto klientů pozorujeme typické projevy úzkosti: mimovolné pohyby typu častého mrkání, třesoucích se rtů, zadržávání v řeči, pocení, třesu rukou, pokleslým výrazem ve tváři a dalších.

Pro dětské pacienty je typický již samotný vstup do ordinace, doprovázený úzkostlivým pláčem. Na veškeré naše otázky dítě odpovídá velmi stroze a rovněž s otázkou, zda to bude bolet, co mu budeme dělat apod. Počátek ošetření pak tyto děti oddalují, a to pod různými záminkami, kdy potřebují na toaletu, mají žízeň, chtějí maminku, aby je držela za ruku nebo jim dala pusu... Samotný průběh ošetření pak záměrně „zdržují“ potřebou vykonávat časté přestávky - stále si vyplachují ústa, každý krok, který při ošetření provedeme, kontrolují v zrcátku apod.

Na počátku každé další fáze ošetření, vždy při použití nového, neznámého nástroje, dochází ke zřetelnému zvyšování úzkosti. **Je tedy nezbytné, abychom v průběhu celého ošetření s pacientem komunikovali a vždy ho o našich následujících krocích co možná nejšetrněji informovali.** Velmi jednoduchou, časově a finančně nenáročnou technikou, je v tomto případě **technika TSD** (Tell-Show-Do = Řekni-Ukaž-Udělej). Spočívá ve třech jednoduchých, po sobě jdoucích krocích. Klienta nejprve seznámíme s průběhem ošetření, poté mu ukážeme příslušné instrumenty a nakonec, za slovního doprovodu, přistoupíme k samotnému ošetření. U dětských pacientů můžeme hovořit o **metodě PŘIROZENÉ ADAPTACE**. Dítěti dáme možnost pohrát si např. se zrcátkem, sondou, čímž dojde k bezprostřednímu kontaktu a seznámení se s nástrojem, ze kterého má potenciální strach.

Důležitý je také fakt, že dutina ústní je pro člověka velmi intimní prostor, do kterého v průběhu stomatologického ošetření zasahujeme a klient nemůže tuto situaci vizuálně kontrolovat. Z tohoto hlediska můžeme za velice osvědčenou metodu, která vystrašené klienty zbavuje strachu a úzkosti, uvést např. **požití INTRAORÁLNÍ KAMERY**. Ta poskytuje komplexní obrazové informace. Veškeré naše kroky přenáší na televizní obrazovku, která je umístěna v klientově zorném poli. Má-li klient přehled o tom, co se v jeho dutině ústní odehrává a podílí se tak na celém průběhu ošetření, můžeme očekávat, že se sníží nejen jeho orientační nejistota, ale následně také strach a úzkost. Ve většině případů pohled do vlastních úst klienta uklidní a především zabaví, což působí efektivněji, než kdybychom

ho odkázali jen na naše vysvětlování a nechali tak propuknout jeho fantazii. Bohužel ne však každá ordinace je tímto moderním vybavením zařízena, a tak nezbyde nic jiného, než podávat informace slovní, o to však kvalitnější.

Další, neméně osvědčená **technika nazvaná PROHLOUBENÉ DÝCHÁNÍ** výrazně redukuje svalové napětí klienta. Podílí se na eliminaci pocitu bezmocnosti a úzkosti tím, že mu umožňuje vědomou a aktivní spolupráci. Spočívá v tom, že se u zrychleně a mělce dýchajícího klienta napojíme na jeho dechovou frekvenci a v průběhu toho mu pozvolna dáváme pokyny: nádech, výdech ... V momentě, kdy zaregistrujeme, že klient reaguje na dané instrukce, začneme postupně rytmus zpomalovat a snažíme se, aby nakonec výdech byl delší než nádech. V tuto chvíli se nám s klientem podařilo navázat kontakt, bez kterého je aplikace a rovněž efektivita této techniky prakticky nemožná.

Běžně užívaná a osvědčená metoda k odstranění bolesti při ošetření je **aplikace ANESTEZIE**. Vždy je však nutné klienta před jejím použitím dostatečně psychicky připravit. U některých dětských pacientů je žádoucí neukazovat injekční jehlu se stříkačkou déle, než je nezbytné. Pokud nám to situace umožní, aplikujeme ji za zády dítěte za slovního doprovodu, popř. pomocí tzv. krycích manévrů, kdy instrument s anestetikem co nejvíce zakrýváme dlaní.

Významným faktorem ovlivňujícím strach, úzkost a apriorní bolest v průběhu stomatologického ošetření, je stále častější **využívání aktuálních HI-TECH trendů** v oblasti stomatologické péče. Jedná se o metody **LASEROVÉ** a **OZONOVÉ terapie**, jejichž možnosti, a to zejména ve výše uvedené oblasti, jsou vskutku fenomenální.

Snad nejpřirozenějším faktorem, který naše klienty velmi intenzivně ovlivňuje, je **samotné prostředí stomatologické pra-**

xe. Jeho atmosféra by měla navozovat pocit klidu, pohody, spíše domácího, přátelského prostředí a nikoliv prostředí sterilního, nevzhledného a chladného, kam se klient jednoduše netěší. A právě prostředím, volbou vhodných interiérových barev a jejich schopnostmi ve vztahu k bolesti se budeme podrobněji zabývat v příštím díle seriálu. Takže: vzhůru k proměněm, ať se nám klienti do krásných ordinací jen hrnou!

(mp) ☒

reklama

Výběrová dentální technika

Belmont

Japonské soupravy
s více než 80-ti letou
tradicí

Opravdu není vidět rozdíl?

Soupravy BELMONT jsou pověstné svou nevídanou spolehlivostí. Použité materiály, unikátní zásuvné vedení hadic, neuvěřitelná nosnost křesla, nebo třeba snímatelné skleněné plivátko či světlo s bezdotykovým spínáním, funkcí pro fotokompozita a výkonem až 28000lx Vás snadno ujistí, že jde o vrchol v dentální technice.

Optimum
dentální technika

- Pomůžeme vybrat pro Vás nejvhodnější řešení
- Zrealizujeme Vaše požadavky (kompletně, nebo ve Vámi určeném rozsahu)
- Postaráme se, aby jste byli spokojeni nejen s cenou
- Individuálním a odborným přístupem vyhovíme Vaším požadavkům
- Dodáváme pouze výrobky, za kterými můžeme sto procentně stát

Optimum s.r.o.

Pardubice: Mezi mosty 461, 533 04 Sezemice,
tel.: 466 260 774, fax: 466 301 726
Brno: Grohova 10, 602 00, tel.: 543 233 794
Praha: Terronská 21/579, Praha 6, 160 00
tel.: od června 2008

www.optimum-belmont.cz, www.satelec.cz,
e-mail: info@optimum-dt.cz